The Gorin Case

Een roman van Ramon Stoppelenburg

Kirill en Katya kennen elkaar al sinds hun schooltijd in Saransk, een Russische provinciestad waar ze zich steeds meer storen aan corruptie en machtsmisbruik. Ze raken betrokken bij een groep burgers die de lokale autoriteiten kritisch volgen en misstanden aan het licht proberen te brengen. Kirill neemt daarin het voortouw.

Hij verzamelt informatie, zoekt verbanden en wil weten wie er achter de schermen aan de touwtjes trekt. Katya deelt zijn overtuigingen en steunt hem in zijn activiteiten.

Wanneer Kirill twintig is, wordt hij in een café benaderd door een medewerker van de FSB, de Russische geheime dienst. Het verzoek is eenvoudig: af en toe doorgeven wat hij hoort binnen de oppositiebeweging. Kirill stemt toe. Hij denkt dat hij daarmee weinig risico loopt en dat hij zelf wel kan bepalen welke informatie hij deelt. Hij vertelt zichzelf dat het allemaal niet zo belangrijk is.

Kirill en Katya worden verliefd, trouwen en blijven actief in de oppositie. Kirill reist zelfs naar Belarus om de demonstranten te steunen die daar tegen het regime protesteren. Hij wordt gearresteerd en mishandeld. Katya ziet hem op televisie en weet urenlang niet of hij nog leeft. Drie weken later trouwen ze. De sporen van de mishandeling zijn nog zichtbaar, maar ze stelt geen vragen.

Na de Russische invasie van Oekraïne in 2022 vertrekken ze naar Polen. In Sosnowiec proberen ze een nieuw leven op te bouwen, samen met andere Russische en Wit-Russische ballingen. Het is een kleine gemeenschap van mensen die hun land hebben verlaten omdat ze zich niet langer konden vinden in wat daar gebeurde. Ze delen dezelfde achtergrond, dezelfde zorgen en het verlangen om ergens opnieuw te beginnen.

In april 2023 vraagt Kirill aan Katya om een USB-stick mee te nemen naar Rusland en op een afgesproken plek achter te laten. Ze doet het zonder te vragen wat erop staat. Ze vertrouwt haar man. Maar wanneer ze de mensen ontmoet die de stick komen ophalen, ontdekt ze dat het FSB-agenten zijn. Voor het eerst krijgt ze te horen wat Kirill al die tijd voor de Russische geheime dienst heeft gedaan.

Op de terugreis naar Polen krijgen Kirill en Katya ruzie. In een opwelling stuurt Katya een bericht aan een huisgenoot met de vraag of die weet dat Kirill informatie over de gemeenschap doorspeelt aan de FSB. Vervolgens stuurt ze het bericht door naar de hele groepsapp. Een uur later probeert ze haar woorden terug te nemen. Het was een grap, zegt ze. Ze was boos. Kirill bevestigt dat ze het niet zo bedoeld heeft. Maar de anderen hebben het bericht gelezen en weten niet meer wat ze moeten geloven.

In de flat verandert de sfeer. Niemand spreekt de beschuldiging rechtstreeks uit, maar de omgang met Kirill wordt ongemakkelijk. Gesprekken worden korter, de groepsapp valt stil en de onderlinge vertrouwensband staat onder druk. De mensen die hun land hebben verlaten omdat ze niet langer onder het Russische regime wilden leven, vragen zich nu af of een van hen al die tijd voor datzelfde regime heeft gewerkt.

Twee jaar later wordt Kirill bij de Poolse grens gearresteerd wanneer hij terugkeert van vakantie. Hij wordt verdacht van spionage en betrokkenheid bij een bomaanslag. Of hij wist wat er in het pakket zat dat met de aanslag verband houdt, blijft onduidelijk. Zes weken later wordt ook Katya gearresteerd.

> *The Gorin Case* is gebaseerd op waargebeurde gebeurtenissen en een echte FSB-spionagezaak in Polen. Aan het boek ging uitgebreid onderzoek vooraf, waaronder gesprekken met voormalige en huidige inwoners van Rusland en Belarus. Hun ervaringen, perspectieven en kennis van het leven onder autoritaire regimes vormden een belangrijke basis voor het verhaal.
>
> Het is een literaire thriller over een huwelijk waarin niet alles is wat het lijkt, over politieke overtuigingen en over de vraag hoeveel iemand van een ander kan weten.
>
> Het is ook een verhaal over twee mensen die ooit dezelfde idealen deelden, maar uiteindelijk tegenover elkaar komen te staan.
>
> En over wat er overblijft van liefde wanneer het vertrouwen verdwijnt.